

Verlicht de last!

Europese inspectie- en communicatiecampagne (SLIC) –
manueel hanteren van lasten in de Europese transport- en zorgsector

Een campagne over het manueel hanteren van lasten

“Een beter begrip en toepassing van de maatregelen die bedoeld zijn ter voorkoming van lage rugaandoeningen en andere aandoeningen als gevolg van fysieke overbelasting, te bereiken door een reductie in het manueel hanteren van lasten”. Dit is een korte samenvatting van het doel van de bewustwordingscampagne die in 2007 in alle lidstaten van de Europese Unie gevoerd wordt. Maar wat houdt dit werkelijk in?

De Richtlijn over het manueel hanteren van lasten

De Europese Richtlijn 90/269/EEG is één van de Richtlijnen over de veiligheid en gezondheid op het werk en bevat aanwijzingen over veiligheid en gezondheid bij het manueel hanteren van lasten. ‘Manueel hanteren van lasten’ is een overkoepelende term voor elke werkzaamheid waarbij één of meer werknemers een last verplaatsen of steunen. De Richtlijn is van toepassing op werkzaamheden die

De SLIC, een afkorting van Senior Labour Inspectors Committee, is een overkoepelende organisatie van de arbeidsinspecties van de lidstaten van de Europese Gemeenschap. In samenwerking met de Europese Commissie zorgt de SLIC voor een doeltreffende en eenvormige uitvoering van het Gemeenschapsrecht met betrekking tot veiligheid en gezondheid op het werk. Het Comité analyseert ook de problemen die samenhangen met het toezicht op de uitvoering van de wetgeving op dit gebied.

risico's met zich meebrengen, vooral voor rug, zoals het tillen, duwen, trekken of dragen van een last. De Europese Unie en, vooral, de SLIC (het Comité van hoge functionarissen van de arbeidsinspectie) richten dit jaar vooral hierop de aandacht. *Hun doelstelling is een beter begrip en toepassing van deze belangrijke Richtlijn over de preventie van werkgerelateerde lage rugproblemen.*

Niet een... maar twee!

Om dit doel te bereiken heeft de SLIC een bewustwordingsprogramma over het manueel hanteren van lasten ontwikkeld dat twee fasen kent. Eerst is er een informatiecampagne over het onderwerp, daarna een inspectiecampagne in het werkveld. Het initiatief, dat zich concentreert op twee specifieke sectoren – transport en zorg – is zowel gericht op bedrijven en instellingen als op verschillende sociale partners (vakbonden, werkgeversorganisaties, arbodiensten, medische diensten, etc.).

Deze campagne vindt plaats in nauwe samenwerking met de Europese Commissie en sluit aan bij de door het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk georganiseerde Europese week van de veiligheid en de gezondheid op het werk 2007.

De informatie- en inspectiecampagne van SLIC past op haar beurt binnen een groter raamwerk, namelijk dat van de Europese week van de veiligheid en de gezondheid op het werk 2007. De Europese Week is een jaarlijkse gebeurtenis die georganiseerd wordt door het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk. Het evenement vindt plaats in het tweede halfjaar van 2007 en richt zich op de voorkoming van fysieke overbelasting.

Het manueel hanteren van lasten vormt één van de voornaamste oorzaken van fysieke overbelasting. Door het samenvallen van de acties versterken de afzonderlijke preventieboodschappen van de twee informatiecampagnes elkaar.

2007: een jaar dat draait om het manueel hanteren van lasten

- januari-december: SLIC-informatiecampagne en nationale werkinspecties
- juli-december: SLIC-inspectiecampagne in alle lidstaten
- oktober: Europese Week georganiseerd door het Europees Agentschap voor de veiligheid en de gezondheid op het werk

Manueel hanteren van lasten: een Europees probleem

Het manueel hanteren van lasten en fysieke overbelasting

De verschillende klachten die vallen onder de term 'fysieke overbelasting' (MSD) staan op de eerste plaats van de lijst met werkgerelateerde gezondheidsproblemen in de vijftien lidstaten van de Europese Unie. Uit het derde Europese onderzoek naar arbeidsomstandigheden, uitgevoerd in 2000 ⁽¹⁾, bleek dat 33% van de werknemers klaagt over rugpijn. Het is ook *de meest wijdverspreide met het werk in verband staande aandoening*. Fysieke overbelasting omvat verscheidene vormen van lage rugaandoeningen en wordt voornamelijk veroorzaakt door het manueel hanteren van lasten. Rugproblemen zijn zeker niet onbeduidend. Een verzwakte rug heeft tijd nodig om te genezen, en bovendien kunnen de blessures erger worden en het slachtoffer arbeidsongeschikt maken, soms voor altijd. Sommige mensen moeten voor een tijdje van hun werk wegblijven, maar anderen zijn gedwongen hun baan op te geven of zelfs hun eigen bedrijf. Daar komt bij dat iemand met rugproblemen een kleinere kans heeft aangenomen te worden dan iemand met een goede gezondheid, omdat werkgevers de voorkeur geven aan werknemers die geen last van hun rug hebben. Verder zijn er, naast het lijden van de slachtoffers wier beroepsleven is aangetast (om maar niet te spreken van hun persoonlijke leven), de kosten van hun gezondheidsprobleem – die door de gemeenschap gedragen worden – en de problemen die voortvloeien uit de verstoring van de normale gang van zaken en de stress als gevolg van hun afwezigheid. Met dit probleem heeft de werkgever te maken.

De Europese Gemeenschap heeft dit omvangrijke probleem erkend en besloot er iets aan te doen.

- 33% van de Europese werknemers klaagt over rugpijn
- werknemers in de gezondheidszorg en de transportsector lopen extra risico doordat zij vanwege hun werk vaak lasten manueel moeten hanteren.

Waarom de nadruk op de gezondheidszorg en de transportsector?

Werknemers in de sectoren zorg en transport hebben een grote kans op aandoeningen aan de lage rug. Het eerste deel van de Europese vragenlijst gaf aan dat

¹ Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden – derde Europese enquête naar de arbeidsomstandigheden (2000)

niet minder dan drie van de tien werknemers (32,5%) last had van rugpijn, terwijl in het tweede deel bleek dat de verhouding bijna vier op tien was (36,8%).

De sectoren gezondheidszorg en transport zijn geselecteerd voor de campagne ter voorkoming van lage rugaandoeningen omdat, zoals hierboven al vermeld, gezondheidsproblemen die te maken hebben met het manueel hanteren van lasten vooral in deze sectoren optreden. Anderzijds is het zo dat deze twee sectoren in economisch opzicht belangrijk zijn, zowel wat betreft het aantal mensen dat erin werkt als in verband met de economische invloed die ze uitoefenen.

De werknemers in deze twee sectoren worden elke dag geconfronteerd met problemen veroorzaakt door het manueel hanteren van lasten. In de transport-sector is het met de hand laden, lossen en overladen (van koopwaar, bagage, ...) dagelijks werk. In zorginstellingen moeten de werknemers – van wie er steeds meer komen – al even vaak patiënten tillen, verplaatsen en vervoeren.

Behalve het gewicht van de gehanteerde last zijn er ook andere factoren die meespelen en de situatie moeilijker maken, zoals een ongelijke verdeling van het gewicht, een last met weinig houvast of één die moeilijk in beweging te brengen is of onstabiel is, en de frequentie en duur van de werkzaamheden, de afstand tussen de last en het lichaam van de betreffende persoon, een onnatuurlijke werkhouding, et cetera.

Activiteiten op de werkplek

Normcontroles

In alle lidstaten van de EU zullen tegelijkertijd grootschalige controles plaatsvinden. De arbeidsinspecteurs brengen bezoeken aan bedrijven om de uitvoering van het beleid ten aanzien van bescherming tegen rugklachten te onderzoeken en te controleren hoe in de werkruimten lasten gehanteerd worden. De inspecteurs zullen zich concentreren op de uitvoering van verbeterde preventieve maatregelen en technieken.

Wat gaan de inspecteurs onder andere controleren?

- Is er een risico-inventarisatie en evaluatie gemaakt?
- Hoe wordt het gevaar voor de gezondheid met betrekking tot fysieke belasting voorkomen, dan wel beperkt
- Is er een plan van aanpak opgesteld?
- Krijgen de werknemers voorlichting en onderricht op het gebied van fysieke belasting?

Hulpmiddelen voor de bedrijven en instellingen

Bedrijven en instellingen die graag een beleid willen voeren ten aanzien van het manueel hanteren van lasten, kunnen de desbetreffende brochure raadplegen. In deze brochure staan niet alleen de redenen voor een bedrijf of instelling om voor deze aanpak te kiezen, maar ook een aantal manieren waarop ze dat kunnen doen. Er staan bijzonderheden in over technieken waarmee risico's verbonden aan het manueel hanteren van lasten vermeden kunnen worden. Er zijn twee versies van de brochure; de één is bestemd voor de transportsector en de andere voor de zorgsector.

Ook andere hulpmiddelen voor de betrokkenen ter plaatse zijn in het kader van deze campagne ontwikkeld, bijvoorbeeld beoordelingshulpmiddelen voor de inspecteurs tijdens hun inspecties.

Deze praktische hulpmiddelen kunt u downloaden op www.handlingloads.eu. Ook verdere informatie is daar te vinden.

Aanvullende informatie

- Rik Op De Beek, Veerle Hermans, Research on Work-related Low Back Disorders, European Agency for Occupational Health and Safety at Work, Luxembourg, 2000, <http://osha.europa.eu/publications/reports/204/en/index.htm>
- <http://osha.europa.eu/topics/msd>
- www.arbeidsinspectie.nl

www.handlingloads.eu

Prinses Beatrixlaan 82
Postbus 11563
2502 AN Den Haag
Tel. 070 3044500
Fax 070 3044594
www.arbeidsinspectie.nl

prevent

Investir dans l'homme au travail

Arbeidsinspectie

